

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 77/14

Λουξεμβούργο, 27 Μαΐου 2014

Απόφαση στην υπόθεση C-129/14 PPU
Zoran Spasic

Ο ισχύων εντός του «χώρου Σένγκεν» κανόνας κατά τον οποίο, για την εφαρμογή της αρχής ne bis in idem, η ποινή πρέπει να έχει ήδη εκτιθεί ή να εκτίεται δεν είναι αντίθετος προς τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Όταν η επιβληθείσα κύρωση συνίσταται σε στερητική της ελευθερίας ποινή και σε χρηματική ποινή, που αμφότερες έχουν απαγγελθεί ως κύριες ποινές, η εκτέλεση μόνο της χρηματικής ποινής δεν αρκεί προκειμένου να θεωρηθεί ότι η ποινή έχει εκτιθεί

Σύμφωνα με τη σύμβαση εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (σύμβαση εφαρμογής), όποιος καταδικάσθηκε αμετάκλητα από ένα κράτος δεν μπορεί να διωχθεί από ένα άλλο κράτος για την ίδια πράξη (αρχή ne bis in idem). Εντούτοις, η σύμβαση εφαρμογής διευκρινίζει ότι η αρχή αυτή εφαρμόζεται μόνον όταν η ποινή έχει ήδη εκτιθεί ή εκτίεται ή δεν μπορεί πλέον να εκτιθεί σύμφωνα με τους νόμους του κράτους στο οποίο εκδόθηκε η καταδικαστική απόφαση (στο εξής: σχετική με την έκταση προϋπόθεση). Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατοχυρώνει την αρχή ne bis in idem χωρίς να αναφέρεται ρητώς σε τέτοιου είδους προϋπόθεση¹.

Κατά του Zoran Spasic, Σέρβου πολίτη, έχει ασκηθεί ποινική δίωξη στη Γερμανία για απάτη που διέπραξε στο Μιλάνο το 2009 (και πιο συγκεκριμένα για την απόσπαση από ιδιώτη 40 000 ευρώ σε χαρτονομίσματα μικρής αξίας έναντι της παραδόσεως του ισόποσου σε τραπεζογραμμάτια των 500 ευρώ, τα οποία στη συνέχεια αποδείχθηκαν πλαστά). Παράλληλα, ο Z. Spasic καταδικάστηκε στην Ιταλία για το ίδιο έγκλημα σε στερητική της ελευθερίας ποινή ενός έτους και σε χρηματικό πρόστιμο 800 ευρώ. Ο Z. Spasic, ο οποίος βρισκόταν υπό κράτηση στην Αυστρία για τη διάπραξη άλλων εγκλημάτων, κατέβαλε το πρόστιμο αλλά δεν εξέτισε τη στερητική της ελευθερίας ποινή.

Βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως που εκδόθηκε στη Γερμανία, οι αυστριακές αρχές παρέδωσαν τον Z. Spasic στις γερμανικές αρχές. Ο Z. Spasic τελεί υπό προσωρινή κράτηση στη Γερμανία από το τέλος του 2013, εν αναμονή της εκδικάσεως της υποθέσεως απάτης που διαπράχθηκε στην Ιταλία. Ο Z. Spasic υποστηρίζει ότι, δυνάμει της αρχής ne bis in idem, δεν μπορεί να διωχθεί για την ίδια πράξη, δεδομένου ότι σε βάρος του εκδόθηκε αμετάκλητη και εκτελεστή δικαστική απόφαση στην Ιταλία. Οι γερμανικές αρχές φρονούν ότι, βάσει της συμβάσεως εφαρμογής, η αρχή ne bis in idem δεν τυγχάνει εφαρμογής διότι η στερητική της ελευθερίας ποινή δεν έχει εκτιθεί ακόμη στην Ιταλία. Ο Z. Spasic αντιτείνει ότι η σχετική με την έκταση προϋπόθεση την οποία προβλέπει η σύμβαση εφαρμογής δεν μπορεί νομίμως να περιορίζει το περιεχόμενο του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και ότι επιβάλλεται η αποφυλάκισή του, δεδομένου ότι κατέβαλε το χρηματικό πρόστιμο των 800 ευρώ και, ως εκ τούτου, εξέτισε την επιβληθείσα ποινή.

Στη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο, κατόπιν αιτήσεως που του υπέβαλε το Oberlandesgericht Nürnberg (άνωτερο περιφερειακό δικαστήριο Νυρεμβέργης), αποφαινεται ότι η συμπληρωματική προϋπόθεση που περιλαμβάνεται στη σύμβαση εφαρμογής συνιστά **περιορισμό της αρχής ne bis in idem που είναι συμβατός με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων**. Πράγματι, όσον αφορά την αρχή ne bis in idem, οι Επεξηγήσεις² που έχουν εκπονηθεί για την ερμηνεία του Χάρτη κάνουν ευθεία αναφορά στη σύμβαση εφαρμογής, η οποία επιβάλλει νόμιμο περιορισμό στην αρχή ne bis in idem που κατοχυρώνει ο Χάρτης. Εξάλλου, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η σχετική με την έκταση προϋπόθεση την οποία προβλέπει η σύμβαση

¹ Άρθρο 50 του Χάρτη.

² ΕΕ 2007, C 303, σ. 17.

εφαρμογής δεν αναιρεί την αρχή ne bis in idem αυτή καθαυτή, διότι με την προϋπόθεση αυτή επιχειρείται αποκλειστικώς να αποτραπεί το ενδεχόμενο ατιμωρησίας προσώπων που έχουν καταδικαστεί εντός κράτους μέλους με αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου. Τέλος, το Δικαστήριο κρίνει ότι η σχετική με την έκτιση προϋπόθεση δεν είναι δυσανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό (εδραίωση υψηλού επιπέδου ασφάλειας εντός του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης) και δεν υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την αποτροπή του ενδεχομένου ατιμωρησίας προσώπων που έχουν καταδικαστεί.

Επιπλέον, το Δικαστήριο κρίνει ότι, όταν μια στερητική της ελευθερίας ποινή και ένα χρηματικό πρόστιμο έχουν απαγγελθεί ως κύριες ποινές (όπως στην περίπτωση του Z. Spasic), **η εκτέλεση μόνο της χρηματικής ποινής δεν αρκεί προκειμένου να μπορεί να θεωρηθεί ότι η ποινή έχει ήδη εκτιθεί ή εκτίεται κατά την έννοια της συμβάσεως εφαρμογής.** Το Δικαστήριο επισημαίνει συναφώς ότι, μολονότι κατά τη σύμβαση εφαρμογής «**η ποινή**» πρέπει να έχει ήδη εκτιθεί ή να εκτίεται, εντούτοις η προϋπόθεση αυτή καλύπτει και την περίπτωση στην οποία έχουν επιβληθεί **δύο** κύριες ποινές. Οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία θα καθιστούσε άνευ αντικειμένου την αρχή ne bis in idem στην οποία αναφέρεται η σύμβαση εφαρμογής και θα διακύβευε την αποτελεσματική εφαρμογή της συμβάσεως αυτής. Δεδομένου ότι ο Z. Spasic κατέβαλε το χρηματικό πρόστιμο χωρίς να εκτίσει τη στερητική της ελευθερίας ποινή ενός έτους, το Δικαστήριο συνάγει ότι η σχετική με την έκτιση προϋπόθεση δεν πληρούται στην περίπτωση του.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582